

บทสรุปผู้บริหาร

งานวิจัยเรื่อง “บทบาทของภาครัฐต่อการสร้างการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยร่วมมือกับภาคเอกชนและชุมชนตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน: กรณีศึกษา ประเทศไทย (เชียงใหม่/เชียงใหม่) สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชียงใหม่ หลวงพระบาง)” มีวัตถุประสงค์หลักของการวิจัยหลักเพื่อ 1) ศึกษาความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ในการสร้างการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบนของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน และมีวัตถุประสงค์รองเพื่อ 2) ศึกษาเส้นทางเศรษฐกิจลุ่มน้ำโขงของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน 3) ศึกษาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน และ 4) สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของรัฐ ในการสร้างการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยร่วมมือกับภาคเอกชน และชุมชน ตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบนของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน การวิจัยครั้งนี้ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม PAOR ประกอบด้วย การวางแผน (Planning: P) การปฏิบัติการ (Action: A) การสังเกตการณ์ (Observation: O) และการสะท้อนผล (Reflection: R) ประชากรเป้าหมาย คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยวิเคราะห์ของงานวิจัย ทั้งในระดับ นโยบาย และระดับปฏิบัติ โดยการวิจัย ได้แบ่งเป็น 3 กลุ่ม เหมือนกับ ทั้ง 4 ประเทศ คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เครื่องมือที่ใช้ คือ เครื่องมือการจัดการความรู้ (KM Tools) การทบทวนแนวคิดครอบคลุม คำสำคัญ (Key words) ตามหัวข้อวิจัย และสร้างกรอบแนวคิด เพื่อนำไปสู่การยกวางแผนที่ความรู้ (Knowledge Mapping)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

บทบาทภาครัฐในการสร้างการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน ประกอบด้วยบทบาทที่สำคัญ คือ 1) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว 2) ส่งเสริมการลงทุนและพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางทางการท่องเที่ยว 3) อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว 4) ส่งเสริมการพัฒนาอัตลักษณ์ท้องถิ่น 5) ส่งเสริมการสร้างค่านิยมและความปลอดภัยในการท่องเที่ยว 6) กำหนดกฎหมายข้อบังคับเมืองท่องเที่ยว 7) ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ รวมถึงประเทศบ้าน 8) ส่งเสริมและสนับสนุนการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว 9) ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการตลาดเชิงรุก และ 10) ส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยว

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในการสร้างการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการท่องเที่ยว เริ่มตั้งแต่การวางแผนร่วมกันในการช่วยกำหนดนโยบายทางการท่องเที่ยว การร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน และร่วมมือกันส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความรู้และมีความเข้าใจ และส่งเสริมให้คนในชุมชนสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 2) จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ร่วมกันทั้ง 4 เชียง เช่น สงกรานต์ 4 เชียง ลอยกระทง 4 เชียง วัฒนธรรมชนเผ่า 4 เชียง และ โอท็อป 4 เชียง เป็นต้น และ 3) ร่วมมือกันในการใช้ศักยภาพในเชิงสร้างสรรค์

เส้นทางเศรษฐกิจลุ่มน้ำโขงของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน โดยเริ่มจากเชียงใหม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็น โบราณสถานและโบราณวัตถุ มีการล่องเรือเที่ยวแม่น้ำโขง มีพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ

มากมาย และในด้านอาหารนักท่องเที่ยวยังสามารถชิมปลาลุ่มน้ำโขง ส่วนเส้นทางเศรษฐกิจ (Unseen) ประกอบด้วย โฮมสเตย์บ้านแซว และ วัดร้าง 70 วัด เชียงตุงยังมีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม เป็นเมืองแห่งอารยธรรม 3 จอม 7 เชียง 9 หนอง 12 ประตุมี่ เส้นทางเศรษฐกิจ (Unseen) หมู่บ้านตึ๊ดาบที่เก่าแก่ของเมืองเชียงตุง หมู่บ้านดินวิถีชีวิตของชาวไทลื้อ และ กาดเช้า (กาดหลวง เชียงตุง) เชียงรุ่งมีความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวที่มีการผสมผสานกับวิถีชีวิตของชาวไทลื้อกับแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ในประเทศจีน และเชียงทองเป็นเมืองมรดกโลกซึ่งยังคงวิถีชีวิตที่ยังคงสืบสาน ประเพณีและวัฒนธรรมไว้ได้อย่างสมบูรณ์อีกทั้งยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามมาก

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ คนในชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน/ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และ วัฒนธรรมและประเพณี ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ จะต้องมีการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ มีการจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มเล็กๆ มีการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ และมีความร่วมมือของทุกภาคส่วน และจะต้องมีกระบวนการดำเนินการ คือ มีการวางแผนการท่องเที่ยวร่วมกัน มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ มีการใช้ศักยภาพเชิงพื้นที่ มีการเรียนรู้วัฒนธรรมในชุมชน และมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล

องค์ความรู้เกี่ยวกับบทบาทภาครัฐในการสร้างการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยร่วมมือกับภาคเอกชนและชุมชน ตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน ในรูปแบบ CREATIVE Model ประกอบด้วย C = Competitive Advantage, R = Resource Utilization, E = Education, A = Attractive Activity/Event in tourism, T = Technology Use, I = Innovation, V = Value Creation, E = Environment Preserve